

MATERIALHÄFTE
Urvalsprovet i logopedi
2020

MATERIAL TILL UPPGIFTEN

Denna uppgift baseras på en engelskspråkig artikel (bilaga 1 i provmaterialet):

Méndez, L.I., Crais, E.R. & Kainz, K. (2018). The Impact of Individual Differences on a Bilingual Vocabulary Approach for Latino Preschoolers. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 61 (4), 897-909. doi: 10.1044/2018_JSLHR-L-17-0186

Nedan finns en ordlista med översättningar och förklaringar till vissa ord i artikeln (bilaga 1). Ordlistans syfte är att förtydliga begreppen i artikeln för att förstå huvudpunkterna. Vissa begrepp (t.ex. *model intercept*) har uteslutits från ordlistan eftersom dessa begrepp inte behövs för att förstå huvudpunkterna i texten eller att svara på frågorna i uppgiftshäftet.

Ordlista

acquiring, to acquire (vocabulary):	tillägna sig (vokabulär)
(they) adhere to:	(de) följer
adjusted means:	justerade medelvärden
administration for children and families:	institution för barn och familjer
administration (of test):	genomförande (av test)
(findings) align with:	(resultaten) är liknande
basal levels:	basnivåer
baseline:	original
between- and within-classroom variation:	variation mellan olika skolklasser (between) och variation inom en skolklass (within)
bilingual modality of instruction:	instruktion på två språk
clustering:	gruppering
coefficient:	koefficient
Cohen's d:	Cohens d: Ur studiematerialet statistiskt beräknat värde som anger interventionens effektstorlek (effect size)
conceptual:	begreppsmässig
correlation:	korrelation: Relation mellan två variabler, t.ex. när temperaturen stiger ökar även glassförsäljningen (positiv korrelation) eller när temperaturen faller säljs fler värmeaggregat (negativ korrelation).
corroborate:	förstärker
(Order of language of presentation was) counterbalanced:	De framförda språkens ordning var balanserad (varannan gång engelska först, varannan gång spanska först).
Cronbach's alpha:	Cronbachs alfa: Koefficient som anger hur pålitligt ett visst mätinstrument är (ju högre värde desto pålitligare)

design:	konstellation
effect:	effekt
effect size:	effektstorlek (se även 'Cohens d')
empirical findings:	fynd från empiriska studier (inte teoretiska fynd)
error rate:	antalet fel
evidence:	evidens
evidence-based:	evidensbaserad
expressive vocabulary:	expressiv (producerad) vokabulär: hur många ord en person kan producera
fidelity of implementation:	exakthet i utförandet
follow-up:	uppföljning
general linear model:	allmän linjär modell: Statistisk metod med vars hjälp man bedömer hur en eller fler variabler (t.ex. ordets längd) påverkar en viss förklarande variabel (t.ex. lästid).
group mean:	gruppens medelvärde
high-frequency words:	ofta förekommande ord
homogeneous group:	enhetlig grupp
impact:	inverkan
to impede:	förhindra
to interact:	interagera
interaction (statistical term):	samspel (statistiskt begrepp): Effekten av en experimentell manipulation (t.ex. läsning av korta ord jämfört med läsning av långa ord) gäller endast i en viss grupp (t.ex. när man jämför enspråkiga och tvåspråkiga). I detta fall kan det vara så att enspråkiga läser korta ord lika snabbt som långa ord men tvåspråkiga behöver en längre tid för att läsa långa ord jämfört med korta ord.
intervention research:	interventionsstudie: en studie där man bedömer hur mycket ett visst övningsprogram påverkar experimentgruppen jämfört med kontrollgruppen (se punkten 'vocabulary intervention')
language exposure:	exponering för språk
language use:	språkanvändning
leverage:	inflytande
lexical:	lexikalisk, avser ord eller ordförråd i ett språk
lexicon:	vokabulär
literacy:	läs- och skrivförmåga
mean:	medelvärde
meta-analysis:	metaanalys: samtidig analys av ett flertal likartade studier för att få en bättre helhetsbild avseende ämnet.
monolingual:	enspråkig

monolingual modality of instruction:	instruktion på ett språk
multimodal presentation:	presentation på fler än ett sätt
negative correlation:	se punkten 'correlation'
oral expressive skills:	muntlig uttrycksförmåga
outcomes:	resultat
$p < .05$; $p < .01$; $p < .001$;	p-värden som visar att det mellan grupperna finns en statistiskt signifikant skillnad
pattern:	mönster
pooled:	kombinerade
positive correlation:	se punkten 'correlation'
pretest:	test/mätningar före intervention
posttest:	test/mätningar efter intervention
probe:	probe, target word, quadrant, researcher-developed measures, semantically related foils: Dessa begrepp hör ihop och presenteras därför tillsammans. Vid användning av mätinstrument som forskaren utvecklat (researcher-developed measures) får försökspersonen en bildplatta (picture plate) där det finns fyra paneler (quadrant). I en panel presenterades målordet (target word or probe) som forskaren bad försökspersonen visa (Visa mig ...). I samma bildplatta finns tre andra bilder som har samband med målordets betydelse (semantically related foils = ord vars betydelse liknar målordets). Om forskaren till exempel säger ”visa mig katten” ska barnet peka på katten i bildplattan. Ord som har semantiskt samband med målordet kan till exempel vara en hund, en tiger och en räv. De är alla fyrfotade däggdjur och därför är betydelsen av dessa nära kattens.
quadrant:	se punkten 'probe'
to randomize:	randomisera
receptive vocabulary:	receptiv vokabulär: hur många ord personen kan förstå
redundant:	överflödig
reliability:	tillförlitlighet
to replicate (study):	upprepa (studien)
research design:	forskningsplanering: studiemetod och -sätt där studien är ordnat så att den motsvarar studiefrågor
researcher-developed measures:	se punkten 'probe'
research question(s):	forskningsfråga (-frågor: den viktigaste frågan som forskaren försöker svara på med sin studie
robustness:	styrka
sample:	prov
sampling:	provtagning
semantically related foils:	se punkten 'probe'

sequentially:	i följd
significance test:	signifikanstest: statistiskt test som testar om det finns en signifikant skillnad mellan grupper eller situationer
significant predictor:	signifikant indikator: oberoende variabel som påverkar eller indikerar värdet på en förklaringsvariabel
(preschool) site:	ett visst ställe: i denna studie kom försökspersonerna från olika förskolor, 'different sites' betyder således 'olika förskolor'.
small effects:	mindre effekter
(different) sociolinguistic environment:	(olika) språkmiljöer (t.ex. i den ena talas endast engelska och i den andra både spanska och engelska)
standardized measures/tests:	standardiserade mätningar/tester: Ett standardiserat test är ett test som har använts i många andra studier där man samlat omfattande mängd material. Ett standardiserat test används hos försökspersoner på ett konsekvent sätt. I denna studie har använts två standardiserade tester (ROWPVT och TVIP).
statistical power:	statistisk styrka: Storleken på statistisk styrka anger hur sannolikt det är att de rätta effekterna i studien har upptäckts (en större statistisk styrka betyder större sannolikhet, att effekten upptäcks om den finns). Till exempel ju större antal försökspersoner ju mer statistisk styrka.
systematic review:	systematisk översikt: Vetenskaplig litteraturöversikt om ett ämne inom en viss vetenskapsgren där de använda artiklarna har tagits fram systematiskt.
target vocabulary:	målvokabulär (se bilagan till artikeln 'the appendix of the article')
target word:	se punkten 'probe'
treatment effect:	effekten på interventionen
variable:	variabel: Variabel är ett av de centrala begreppen inom statistiken. Med den menas en egenskap som mäts hos ett objekt och som varierar från en individ eller mätning till en annan, t.ex. längd, vikt, politisk hemvist.
variability:	variabilitet
vocabulary acquisition rates:	hastighet med vilken vokabulären tillägnas
vocabulary intervention:	ett visst övningsprogram (t.ex. CLR bilingual intervention) med vilket man försöker öka försökspersoners vokabulär (se punkten 'intervention research')
to yield:	producera